

Príčiny znečistenia ovzdušia

V hornatejšej časti Trenčianskeho kraja je významnejším zdrojom znečisťovania ovzdušia **vykurovanie domácností**, kde sa na výrobu tepla používa najmä palivové drevo na rozdiel od väčších miest využívajúcich ako zdroj tepla zemný plyn.

V niektorých častiach kraja sa na zhoršenej kvalite ovzdušia podieľa aj **doprava**. Z hľadiska intenzity automobilovej dopravy dominujú najmä cesty 1. triedy č. 61 (Nové Mesto n/V – Trenčín – Považská Bystrica), 64 (Partizánske – Prievidza – smer Žilina) a 9 (ČR - Trenčín – Bánovce n/B – Prievidza – Handlová) a diaľnica D1.

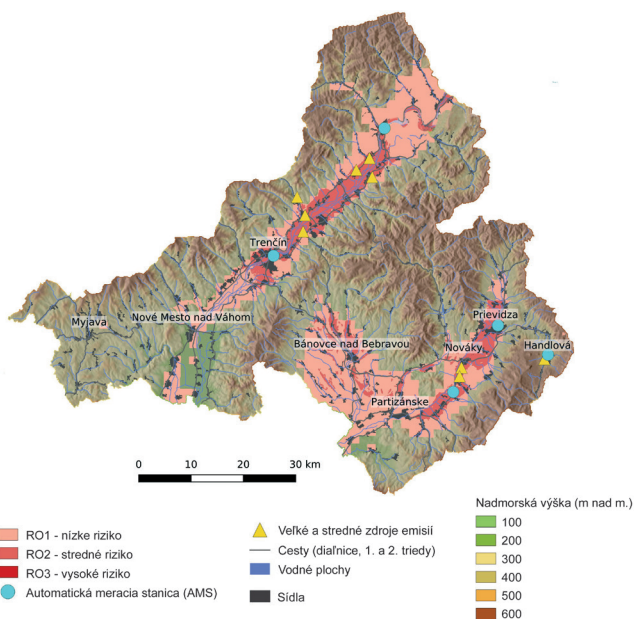

Priemyselné zdroje znečisťovania ovzdušia sú z hľadiska príspevku k lokálnemu znečisteniu ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami menej významné s výnimkou cementární.

Významnejšie sa prejavuje vplyv **tepelnej elektrárne** v Novákoch, ktorý však v závislosti od meteorologických podmienok prispieva viac k regionálnemu pozadiu.

Rizikové oblasti z pohľadu kvality ovzdušia v Trenčianskom kraji

Zdroj: SHMÚ

Ako rizikové boli určené oblasti sídiel s vysokou produkciou emisií PM_{10} z lokálneho vykurovania a s nízkou priemernou rýchlosťou vetra, ktoré sa nachádzajú v úzkych údoliach a dolinách

Najdôležitejšie predpisy a dokumenty

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Národný program znižovania emisií Slovenskej republiky
- Programy na zlepšenie kvality ovzdušia, Integrované programy na zlepšenie kvality ovzdušia
- Akčné plány na zabezpečenie kvality ovzdušia

Aj vy môžete prispieť k ochrane ovzdušia a využiť pritom vytvorenú sieť manažérov kvality ovzdušia

www.populair.sk

Informácie o aktuálnej situácii v kvalite ovzdušia nájdete na

www.dnesdycham.sk

Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (LIFE18 IPE/SK/000010) podporila Európska únia v rámci programu LIFE
Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu SR prostredníctvom MŽP SR

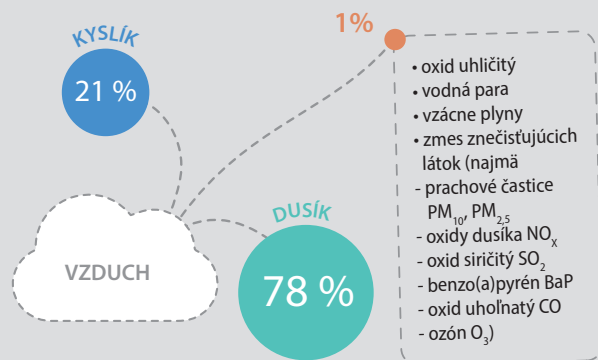
Trenčiansky kraj

Viete, čo dýchate?

Aké je zloženie vzduchu?

Aj relatívne malý podiel znečisťujúcich látok v ovzduší môže výrazne ovplyvniť zdravie človeka a stav ekosystémov.

Čo sú zdroje znečisťujúcich látok?

- prírodné procesy (lesné požiare, sopečná činnosť, prenos prírodných častíc zo suchých oblastí a podobne),
- ľudské aktivity (priemysel, energetika, doprava, poľnohospodárstvo, ale aj vykurovanie domácností).

Znečisťujúce látky sa vo vzduchu rozptyľujú a vzájomne reagujú za vzniku iných škodlivín, ktoré sú prenášané vetrom do rôznych vzdialeností.

Ako sa hodnotí kvalita ovzdušia?

Koncentrácie znečisťujúcich látok sa zisťujú meraním v dýchacej zóne alebo sa určujú pomocou matematických modelov.

Na monitorovanie slúži Národná monitorovacia sieť kvality ovzdušia (NMSKO), ktorej prevádzku zabezpečuje Slovenský hydrometeorologický ústav. Zistené hodnoty sa porovnávajú so stanovenými limitmi.

Kedy predstavuje znečistenie ovzdušia vážny problém?

Znečistenie ovzdušia sa stáva vážnym problémom v prípade, že množstvo znečisťujúcich látok prekročí povolené hodnoty (limitné/cieľové hodnoty) určené na základe vedeckých poznatkov tak, aby sa predišlo škodlivým účinkom na zdravie ľudí alebo životné prostredie, prípadne, aby sa tieto škodlivé účinky aspoň znížili. Nadmerné znečistenie môže spôsobiť najmä ochorenia dýchacích ciest, srdcovo-cievne ochorenia, poruchy imunitného systému, ako aj vznik onkologických ochorení.

Monitorovanie kvality ovzdušia

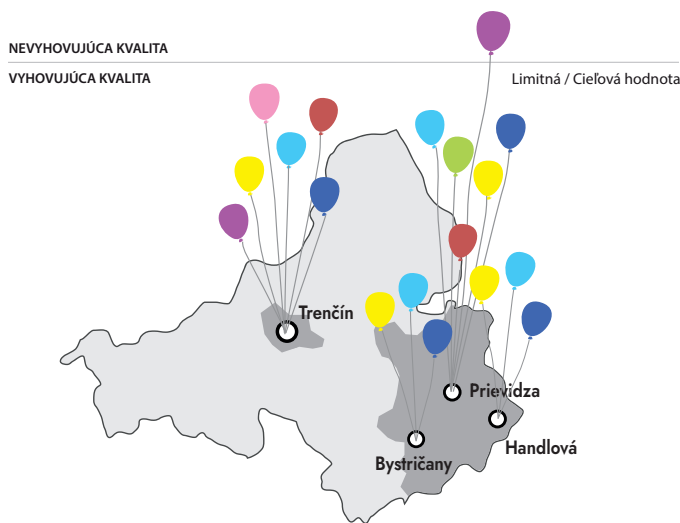
Monitorovanie kvality ovzdušia v Trenčianskom kraji prebieha dlhodobo na štyroch automatických monitorovacích staniciach (AMS). V roku 2021 k nim pribudla stanica v Púchove.

V Trenčianskom kraji boli na rok 2021 vymedzené **2 oblasti riadenia kvality ovzdušia (ORKO)**:

- územie mesta Trenčín,
- územie okresu Prievidza.

ORKO sú územia, v ktorých neboli dodržané limitné/cieľové hodnoty stanovené pre jednotlivé znečisťujúce látky.

Prehľad meraných znečisťujúcich látok v roku 2020

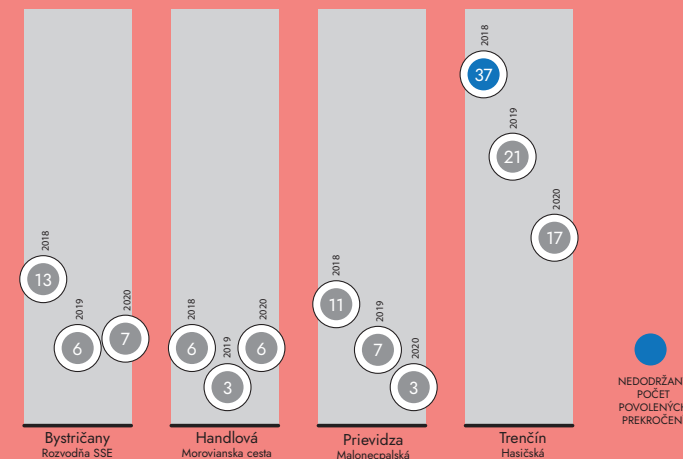

Zdroj: SHMÚ

* Infografika má informatívny charakter. Cieľom je vymedziť znečisťujúce látky, pri ktorých došlo k prekročeniu limitných/cieľových hodnôt. Dĺžka nitiek balónikov nezodpovedá nameraným hodnotám.

**Merania BaP na AMS v Trenčíne začali v júni 2020

Prehľad počtu prekročení limitných hodnôt prachových častíc PM₁₀

Zdroj: SHMÚ

* Povolený počet prekročení 24 hodinovej limitnej hodnoty 50 µg/m³ je 35

Namerané hodnoty benzo(a)pyrénu

	2015	2016 – 2018	2019	2020
Prievidza, Malonecpalská	1,4	1,4	1,4	1,2
Trenčín, Hasičská				0,8

1 ng/m³ CIEĽOVÁ HODNOTA BaP

Zdroj: SHMÚ

* Počet symbolov v tabuľke vyjadruje hodnotu prekročenia cieľovej hodnoty benzo(a)pyrénu / BaP

Prehľad smogových situácií

	2018	2019	2020	2021
Prievidza, Malonecpalská	1	0	0	0
Trenčín, Hasičská	1	2	0	1

SMOGOVÁ SITUÁCIA *

Zdroj: SHMÚ, dnesdycham.sk

* Smogová situácia – prekročenie informačného prahu 100 µg/m³ pre PM₁₀

** Stav k 31.7.2021